

Θεόκτιστος Μοναχός Διονυσιάτης (1926 - 8/6/1995)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Κατά κόσμον λεγόταν Θεόδωρος Σαχρόνης και γεννήθηκε σε ένα ωραίο Ζαγοροχώρι της Ηπείρου λεγόμενο Λάιστα. Δεν γνωρίζω γιατί μετά το δημοτικό σπούδασε σε ρουμάνικο σχολείο γι' αυτό τα ρουμάνικα τα μιλούσε όπως τη μητρική του γλώσσα.

Στα νεανικά του χρόνια φαίνεται ότι ζούσε στην άγνοια αν και με τη συνείδησή του ήταν πολύ προσεχτικός. Είχε και μίαν αδελφή, δεν θυμάμαι το όνομά της. Στην εποχή εκείνη η πατρίδα μας πέρασε την μεγάλη δοκιμασία όχι μόνον του πολέμου, αλλά δυστυχώς κατόπιν και του εμφυλίου. Το αντίθετο στρατόπεδο, δηλ. οι κομμουνιστές, και αυτοί από άγνοια, δεν πολεμούσαν μόνο με τους ανθρώπους αλλά πολέμησαν και την Εκκλησία με το δόγμα «η θρησκεία είναι το όπιο του λαού». Έτσι παρέσυραν σε μικρό βαθμό τον Θεόδωρο, αλλά πολύ περισσότερο την αδελφή του εις την αθεία. Δυστυχώς ο παππούς αυτός μέχρι τέλους της ζωής του έφυγε μ' αυτόν τον πόνο, ότι η αδελφή του παρέμεινε άθεη.

Για τον ίδιον όμως μεσολάβησε στη ζωή του ένα πολύ θαυμαστό περιστατικό, που τον ανάγκασε να κάνει στροφήν 180 μοιρών. Μετά την απόλυσή του από το στρατό έπαθε φυματίωση σε βαθμό που κινδύνευε η ζωή του. Στη δοκιμασία αυτή αναγκάσθηκε να προβληματισθεί μήπως υπάρχει κάποια ανώτερη δύναμη από τους γιατρούς και δειλά-δειλά άρχισε να προσεύχεται. Μιά βραδυά, μας έλεγε, βλέπει ζωντανά στον ύπνο του τον Άγιο Νικόλαο να τον ρωτά:

—Τι έχεις Θεόδωρε;

—Δεν βλέπεις, παππού, τα χάλια μου; Πεθαίνω από φυματίωση.

—Άντε, εγώ θα σε κάνω καλά, αλλά πρόσεχε (με κάπως αυστηρή φωνή) στο εξής να ζεις χριστιανικά και Τετάρτη και Παρασκευή πάντοτε να νηστεύεις. Εντάξει;

—Εσύ, ποιός είσαι, παππού;

—Εγώ είμαι ο Άγιος Νικόλαος.

Και ξύπνησα.

Την άλλη ημέρα πήρε ήδη την άνω βόλτα, τρέχει στην πρώτη Εκκλησία και ψάχνει πνευματικό να εξομολογηθεί. Πάει να προσκυνήσει. Κοιτάει· να το άγνωστο Γεροντάκι στην εικόνα. Ήταν η Εκκλησία του Αγίου Νικολάου και η εικόνα έμοιαζε ακριβώς. Ύστερα από μία συντετριμμένη εξομολόγηση, άλλαξε παντελώς η ζωή

του. Εν τω μεταξύ μεταβαίνει για τις συνηθισμένες ιατρικές εξετάσεις, για να πει στους γιατρούς «είμαι καλά». Προς έκπληξη των ιατρών οι εξετάσεις ήσαν ολοκάθαρες και με παρρησίαν μαζί με τη φυσική του απλότητα διεκήρυττε ότι ο Άγιος Νικόλαος τον έκανε καλά και ότι αυτά που μας διδάσκουν περί αθείας είναι ανοησίες. Αυτή η ομολογία φαίνεται να του ξέπλυνε και μιά αμαρτία εν καιρώ της αγνοίας του.

Τον καιρό του Β΄ παγκοσμίου πολέμου περνούσαν μαζί με πολλούς άλλους από ένα φυλάκιο Γερμανών. Οι Γερμανοί ρωτούσαν προφορικά «τι είσαι;». Έλληνας ορθόδοξος. «Πέρνα απ' εδώ» και τον κρατούσαν. Άλλους ρωτούσαν «τι είσαι;». Μουσουλμάνος από την Ξάνθη. «Ελεύθερος· φύγε». Βλέποντας ο νεαρός τότε Θεόδωρος αυτή τη διάκριση, όταν τον ρωτάει ο Γερμανός, εσύ «τι είσαι;», αυτός δυστυχώς απαντά, Μουσουλμάνος από Ξάνθη. Αυτό, αγαπητοί μου, είναι μιά καθαρή άρνηση πίστεως. Το ελαφρυντικό μόνον ήταν ότι τότε ακόμα καλά-καλά ούτε σαν ορθόδοξος δεν πίστευε. Ωστόσο όπως μας έλεγε, όπως ο Δαβίδ έλεγε «η ανομία μου ενώπιόν μου εστί διαπαντός» έτσι και ο Γέροντας αυτός το θυμόταν και ζητούσε συγγνώμη σ' όλη του τη ζωή. Γι' αυτό και όταν του διδόταν ευκαιρία ομολογούσε και διακήρυττε την ορθόδοξη πίστη παντού.

Αφού λοιπόν μετά την θαυμαστή θεραπεία άλλαξε παντελώς ζωή, ήδη από τον κόσμο ζούσε ασκητικά μέχρις ότου με στερεά αλλά και ώριμη απόφαση, σε τελεία ηλικία περίπου τριάντα ετών, αποφασίζει να αναχωρήσει για μοναχός στο Άγιον Όρος.

Ακούοντας τη φήμη και τα θαύματα της Παναγίας της Τήνου, προτού αναχωρήσει μπήκε μέσα του διακαής πόθος να μεταβεί να την προσκυνήσει. Αυτό πάλιν, απετέλεσε δεύτερο σταθμό στη ζωή του. Εκεί αισθάνθηκε τόση χάρη, τόσον έντονη την παρουσία της Κυρίας Θεοτόκου, ώστε δεν μπορούσε να βαστάξει τον εαυτόν του από τα πολλά δάκρυα. Οπότε για μιά στιγμή βλέπει να κατεβαίνει ολοφάνερα μέσα στον ναό η Δέσποινά μας και να ευλογεί τον λαό. Από έκπληξη και θαυμασμό και με τη συνηθισμένη του απλότητα φωνάζει δυνατά: «η Παναγία μας, η Παναγία». Τότε, ώ του παραδόξου θαύματος, στρέφοντας το βλέμμα οι πιστοί εκεί που τους έδειχνε, όλοι με μιά φωνή είπαν «η Παναγία, η Παναγία». Όλοι την είδαν. Το τι συγκίνηση, όπως μου έλεγε, δεν περιγράφεται.

Μετά το ταξίδι και την εμπειρία αυτή δεν άργησε να αναχωρήσει για το Άγιον Όρος όπου επέλεξε και την πιό αυστηρή Μονή, δηλ. του Διονυσίου κατά χρονολογίαν 1957. Σε δύο χρόνια μέσα, αφού οι εξετάσεις ως δόκιμος ήσαν άριστες, εκάρη μεγαλόσχημος μοναχός με το όνομα Θεόκτιστος. Έκτοτε έδωσε όλον τον εαυτόν του στην υπακοήν και την αδιάλειπτον προσευχήν. Ο Ηγούμενος τον είχε αναπληρωματικόν σε όλα τα διακονήματα. «Πέρασα», όπως μου έλεγε,

«όλα τα διακονήματα: φούρνος, μαγειρείο, τράπεζα, λάντζα, Μονοξυλίτη, αντιπροσωπείο κλπ». Και μου έλεγε με όλη την απλότητα: «Ξέρεις τι είναι η προθυμία στην υπακοή, αδελφέ; Θαύματα, ζωντανά θαύματα κάνει, αδελφέ, κάθε μέρα».

Μία ημέρα πήγα πρώτη Λειτουργία για να μαγειρέψω τα ρεβύθια στη δεύτερη μετά δύο ώρες. (Στην Μονή Διονυσίου αρχίζουν πολύ νωρίς Όρθρο και μετά γίνεται διακοπή μιά-δύο ώρες, για να γίνει Θ. Λειτουργία. Εκτός από τον Εφημέριον όμως οι άλλοι ιερείς συνήθως λειτουργούν αμέσως μετά το τέλος του Όρθρου. Αυτή είναι η πρώτη Λειτουργία. Αυτό βοηθά πολλούς λαϊκούς αλλά και μοναχούς που διακονούν μαγειρείο και τράπεζα). Βάζω πάνω τα ρεβύθια, βράζουν, βράζουν· τίποτα σκληρά σαν πέτρα. Πλησιάζει να τελειώσει και η δεύτερη Λειτουργία· ακολουθεί τράπεζα. Τι θα γίνει; Τι πειρασμός τώρα. Όμως για μιά στιγμή, λέω «καλά θαύματα δεν γίνονται;». Τι αγωνιώ; Και αμέσως «Παναγία μου και Τίμιε Πρόδρομε, βοήθα με». Έ! δεν θα πιστέψεις. Κοιτάζω το καζάνι και στη στιγμή μέσα, λιώμα τα ρεβύθια. Δεν έφθασε αυτό, είχα και έπαινο στο τέλος. Μου λέει ο Ηγούμενος, «Θεόκτιστε, συγχαρητήρια. Τέτοια γλυκιά ρεβύθια δεν ξαναφάγαμε».

Άλλοτε πάλι, σαν κονακτσής στις Καρυές (βοηθός του αντιπροσώπου) μία μέρα γιορτή του Αγίου Στεφάνου, ήλθε ο παπάς, ένας ευλαβής ρώσος Ιερομόναχος, να λειτουργήσει, αλλά παραδόξως κάθησε σε μιά γωνιά. Περνά αρκετή ώρα. Τότε πάει ο αντιπρόσωπος και του λέει. «Άντε, παπά μου, αργήσαμε. Πάρε καιρό». Και εκείνος απαντά:

—Αφού μέσα άλλο παπά έχει, εγώ τι χρειάζεται;

— Μα ποιός παπάς, πάτερ μου;

—Μα εμένα δουλεύει· δεν είδες διάκο που βγήκε έξω και θυμίασε;

Ο ευλαβής αυτός ιερομόναχος μπροστά στα μάτια μας μου έλεγε είδε οφθαλμοφανώς τον Άγιο Στέφανο (στον οποίον τιμάται και το εκκλησάκι). Όμως εγώ ως ανάξιος δεν είδα τίποτε.

Ο π. Θεόκτιστος, μπορώ να πω και ως αυτόπτης, παντού διέπρεψε. Όμως επί των ημερών μας άφησε εποχή και μοναδικό παράδειγμα στο διακόνημα του γηροκόμου. Αφότου πήγε στο Μοναστήρι (δεν ξέρω αν μόνο στα πρώτα χρόνια μας) πέρασαν απ' αυτόν όλα τα γεροντάκια. Δεν είναι μόνο να ταΐσεις και να ποτίσεις. Αυτό δεν είναι τίποτε. Έτυχε να πέφτουν κατάκοιτοι γεροντάκια που άλλοτε με γεροντικές ιδιοτροπίες, άλλοτε ετύχαινε να χάσουν το μυαλό και να πάθουν αρτηριοσκλήρωση. Εκεί να δεις αγώνα. Είδα εγώ, ιδίοις όμμασιν, ένα γεροντάκι που μάλιστα ζήτησε καταφύγιο στο γήρας από τη Σκήτη του Ξενοφώντος, που (με

συγχωρείτε) λερωνόταν κάθε μέρα. Δώστου ο παππούς να του αλλάζει ρούχα, σεντόνια και να πλένει με τα χέρια. Δεν έφτανε αυτό, το γεροντάκι το μισόχασε. Ο ένας καθάριζε ακαθαρσίες και ο άλλος να βρίζει. «Ρε τύραννε, ρε Νέρων, ρε Διοκλητιανέ» και δώστου κατάρες με την ιδέα ότι τον βασανίζει κιόλας. Και ο παππούς άκουα να μονολογεί. «Είμαι Νέρων, είμαι Διοκλητιανός!, ο Θεός σχωρέστον. Δεν καταλαβαίνει. Τι να κάνω». Και συνέχιζε το καθήκον. Τέτοιες περιπτώσεις του έτυχαν πάμπολλες, διότι την περίοδο εκείνη είχε πολλά γεροντάκια το Μοναστήρι.

Αλλά τι να πω για την πίστη του, την πραότητα, την ανεξικακία, την μεγάλη ευλάβεια στην Παναγία, τον Τίμιο Πρόδρομο και όλους τους Αγίους, κατ' εξοχήν τους Ηπειρώτες; Ο Άγιος Μηνάς, ο φανερωτής Άγιος. Στο εκκλησάκι του Ακαθίστου πίσω από ένα στασίδι υπάρχει τοιχογραφία του Αγίου Μηνά. Όταν βλέπαμε το εισοδικό με μιά λαμπάδα λέγαμε «κάτι έχασε ο π. Θεόκτιστος». Δεν περνούσε πολλή ώρα και τον ακούαμε με τη συνηθισμένη του απλότητα «θαύμα, θαύμα μέγα» και μας έλεγε τι του φανέρωνε αμέσως κατά θαυμαστό τρόπο.

Είχε μεγάλο πόθο για την όσο πιό συχνή Θεία Κοινωνία. Ο παλαιός Ηγούμενος έδινε σημασία μεταξύ των άλλων απαιτήτων για ετοιμασία και στην τριήμερη νηστεία. Ως εκ τούτου κοινωνούσαν άλλοι κάθε 15 και άλλοι νήστευαν και την Πέμπτη κάθε εβδομάδα προκειμένου να κοινωνήσουν το Σάββατο. Όταν ο αείμνηστος Γέροντας μου π. Χαράλαμπος ανέλαβε τα σκήπτρα, μετρίασε την νηστεία λόγω του ότι ως μοναχοί νηστεύουμε πάντα τρις της εβδομάδος και το Σάββατο νηστεύαμε μόνον στη δεύτερη τράπεζα και έτσι κοινωνούσαμε και Κυριακή.

Τι χαρά έκανε το γεροντάκι αυτό, όταν μπορούσε να κοινωνεί τόσο τακτικά, δεν περιγράφεται. Αλλά και ως προς τον μοναχικό του κανόνα είχε μεγάλη ακρίβεια. Ποτέ δεν παρέλειψε τον κανόνα στο κελλί και παρ' όλον τον φόρτο της διακονίας πάντοτε ήταν πρώτος στην Εκκλησία και έφευγε τελευταίος.

Να τον αναπαύσει ο Χριστός, όπως και αυτός ανέπαυσε όχι μόνον τους προϊσταμένους του και όλους τους αδελφούς με την πρόθυμη υπακοή, αλλά κυρίως ένα πλήθος γεροντάκια τα οποία πέρασαν από τα χέρια του. Έτσι και ο αείμνηστος και αγαπητός μας αδελφός π. Θεόκτιστος με την αδιάλειπτον ευχήν στα χείλη αφήκεν την τελευταίαν του αναπνοήν κατά τις 8.6.1995 εις ηλικίαν 69 ετών.

Αιωνία αυτού η μνήμη.